

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК НАПРЯМ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Гордеюк Алла Олександрівна

кандидат юридичних наук, доцент,
кафедра політології та історії,
Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»,
Україна, м. Харків
e-mail: iridiumua@gmail.com

Проблема інформаційної безпеки у сучасних реаліях є однією з найбільш актуальних не лише в Україні, а й в усьому світі, саме тому її забезпеченню приділяється велика увага. Так, відповідно до ч. 1 ст. 17 Конституції України інформаційна безпека – це одна з найважливіших функцій держави разом із захистом територіальної цілісності та забезпеченням економічної безпеки України [1], а згідно із Законом України «Про основи національної безпеки України» інформаційна безпека розглядається як частина національної безпеки України [4]. У багатьох нормативних актах вона визнається стратегічним напрямком держави, а її гарантування – пріоритетом. У Законі України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» наводиться визначення цього поняття: «Інформаційна безпека – стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, при якому запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується, негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації». Виходячи із наведеного можна

виокремити різновиди інформаційної безпеки (інформаційна безпека людини, інформаційна безпека суспільства, інформаційна безпека держави), а також вести мову про необхідність отримання правових знань щодо інформаційної безпеки названих суб'єктів у сучасному світі [3]. Таким чином, враховуючи положення вищенаведених норм, які визначають позицію законодавця щодо інформаційної безпеки, можемо констатувати, що вкрай важливою та актуальною, на сьогодні, є активізація правового виховання у цьому напрямку.

З точки зору теорії держави та права головним завданням правового виховання є удосконалення в обраному напрямі правової свідомості індивідів і соціальних груп, формування суспільно прийнятих форм правової поведінки соціальних суб'єктів. До однієї з форм (способів) правового виховання відносять правову освіту, під якою розуміють конкретний вид навчального процесу під керівництвом досвідчених юристів, учених, правознавців, під час якого індивіди опановують знання, навички, вміння у правовій сфері [2].

У даному контексті доцільно приділити увагу проблемі правової освіти у сфері інформаційної безпеки у вищих навчальних закладах країни (далі – ВНЗ). Слід зазначити, що мова йде не тільки про юридичну освіту у ВНЗ, де студенти отримують системні спеціальні знання як майбутні юристи (хоча вивчення такої дисципліни, як «Інформаційне право» або, наприклад, спецкурсу «Правові аспекти інформаційної безпеки» є актуальним для студентів юридичних ВНЗ чи юридичних факультетів ВНЗ). Важливим, на наш погляд, є вирішення питання про викладання основ інформаційного права у структурі навчального курсу «Правознавство» для студентів усіх ВНЗ в Україні, складовою якого обов'язково має бути тема «Правові основи інформаційної безпеки». Має сенс також пропонувати серед курсів за вибором для студентів такий курс лекцій та семінарів, як «Правові аспекти інформаційної безпеки в Україні». До того ж, якщо йдеться про підготовку студентів за напрямом «Інформаційна безпека», який передбачає отримання

вищої освіти за такими спеціальностями, як «Безпека інформаційних і комунікаційних систем, «Безпека систем технічного захисту інформації», «Управління інформаційною безпекою», то викладання курсу «Правові аспекти інформаційної безпеки» є обов'язковим.

Отже, наведені пропозиції, на нашу думку, можуть суттєво посприяти вдосконаленню правової освіти у сфері інформаційної безпеки у вищій школі.

Список використаної літератури

1. Конституція України : від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Поняття правового виховання. Форми, засоби та методи його здійснення [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2010–2016. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/2015073165776/pravo/ponyattya_pravovogo_vihovannya_formi_zasobi_metodi_yogo_zdiysnennya (дата звернення: 19.04.2016). – Назва з екрана.
3. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. № 537-5 // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.
4. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.